

HELEN KELLER SOCIALIST? – JAVISST!

För många, såväl som för mig, är namnet Helen Keller förknippat med den scen som så ofta har beskrivits, då den blinda och döva sjuåriga flickan för första gången förstår att det tecken som hennes lärare Anne Sullivan upprepat tecknar i hennes hand hänger ihop med det vatten från pumpen på gården som sköljer över hennes händer.

Själv läste jag som barn om Helen Keller i Kaesers *Det inre ljusets kraft: en berättelse om Helen Keller* (1948), i serien med den tidstypiska rubriken "Bragd och hjältedåd". Den boken uppehåller sig, föga förvånande, mest vid Helen Kellers barndom och tecknar en förenklad och idealiserad bild av henne. Jag minns också tidningsbilderna på en vänligt leende vithårig gammal dam, kanske från hennes Sve-rigebesök på 1950-talet.

Men vem var Helen Keller, bakom den evigt leende fasaden? Bo Renberg, forskare och lärare i Luleå, har skrivit en intressant och innehållsrik bok, *Helen Kellers värld* (2011), om denna fascinerande kvinna.

Renberg har gjort ett grundligt arbete och bygger biografien på forskning och läsning av den omfattande litteratur som finns om och av Helen Keller. Den röda tråden i boken är hennes språk och här ställs en rad intressanta frågor. Kan en person som är helt beroende av andras hjälp för att kunna tillgodogöra sig det talade och skrivna språket sägas ha något "eget" språk? Hur påverkade det henne och hennes tänkande? Kunde hon ha någon uppfattning om exempelvis himlen eller färger, något som hon faktiskt skriver om i sina böcker? Kunde hon bilda sig några egna uppfattningar? Hon fick ju all information silad genom en annan människas tänkande och språk.

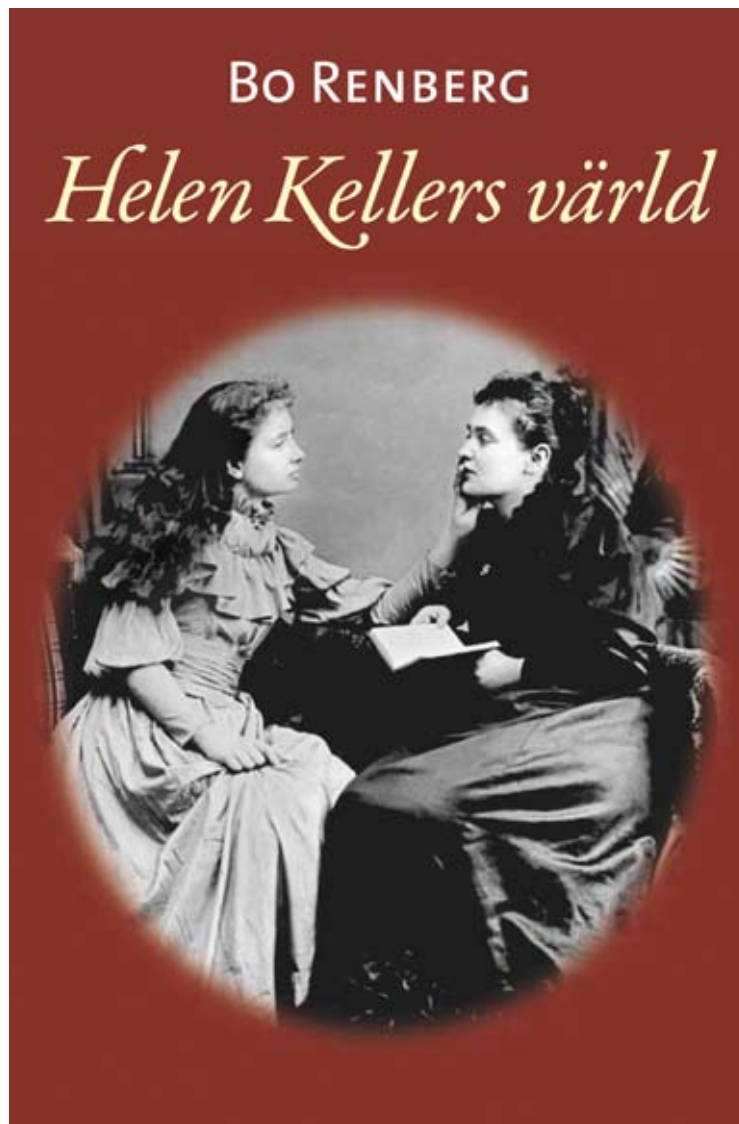
Renberg menar, att det var avgörande att hon fått sina funktionshinder efter en hjärnhinneinflammation ett och ett halvt år gammal och därmed inte var född döv och blind. Hon hade alltså hört språk och fått en

uppfattning om hur språk är strukturerat och fungerar som kommunikation, även om hon inte hann lära sig tala och inte hade några minnen från den tiden.

av den tidens kända personer, bl.a. Bell, telefonens uppfinnare, och Mark Twain.

Men boken kan även kallas ett slags dubbelbiografi. Helens lärare Anne Sullivan var en stark kvinna med ett gripande öde och hennes liv tecknas också. Helen Keller var helt beroende av Annes hjälp tills denna gick bort men Anne fick också sin identitet genom att ha lyckats med det pedagogiska konststycket att ge Helen förutsättningar för ett rikt och spännande liv. Denna symbios beskriver Renberg och det ger ytterligare en dimension till berättelsen om Helen Kellers liv. Läs den!

Lena Lundgren



Den bild Renberg ger visar en intressant kvinna i helfigur, levande, charmig, egensinnig och intelligent (hon tog examen på college), säreget målmedveten, ständigt verksam, författare (hon skrev flera böcker), föredragshållare, kristen (Swedenborgare), socialist och feminist. Hon reste jorden runt och höll föredrag, uppträdde i kabaréer och var god vän med många